

GRÖNVIKIN LASITEHTAAN ALUE MUSTASAARESSA

Kertomus virkamatkasta 9.1.1995

Vaasan lääninhallitus on pyytänyt 27.9.1994 museovirastolta lausunnon Grönvikin lasitehtaan päärakennuksen suojelemisesta rakennussuojelulailla. Kävin Mikko Härön määräyksestä ja lausuntoa valmistelevan Erkki Härön kanssa keskusteltuani katsomassa paikkaa ja valokuvaamassa sen 9.1.1995.

Grönvikin entinen lasitehdas sijaitsee Vaasan kaupungista 12 km pohjoisluoteeseen siten, että päärakennus sijaitsee Raippaluotoon johtavan Alskatintien (tienro 724) koillispuolella. Välittömästi sen eteläpuolella tiestä lähtee sivutie (Jungsundintie, 7254) itään Jungsundiin ja Smedsbyhyn. Osa lasitehtaan makasiineista päärakennuksesta pohjoiseen on sijainnut samalla kohdalla missä nyt on Alskatintie. siten ne lienevät tuhoutuneet tierakennuksen aikana.

Vuodelta 1833 olevaan karttaan (ks. Simo Vanhatalon tekemä lasitehtaiden inventointi, Riihimäen Lasimuseon julkaisuja) on merkitty kiviaidan ympäröimä Trädgård päärakennuksesta pohjoiseen. Sen pohjoisaita on säilynyt suureksi osaksi (ehkä myös itäinen aitajakso), mutta on länsiosaltaan tuhoutunut tien ja sen koillispuolelle rakennetun kl-väylän mukana (ks. valokuvat 9.1.1995, RHO kuva-arkisto). Käydessäni kesällä 1994 paikalla kertoi talonväki (mm. Johanna Palmén) suunnitellusta kaapeloinnista, joka tuhoaisi lisää tätä aitaa sekä päärakennuksen pihassa olevat vanhat lehmukset (ks. valokuvat 9.1.1995, RHO arkisto). Aidan eteläpuolella on niittämätön pelto, jonka alue vastannee suunnilleen mainitun puutarhan alaa. Päärakennus on mielestäni hyväkuntoinen ja ympäristön hoidolla alueesta muodostuisi näyttävä maiseman kohokohhta yksitoikkoisella Alskatintiellä.

Valokuvasin Päärakennuksen ja sen ympäristössä olevan alueen, joskin pyry vaikeutti kuvaamista.

Alskatintien lounaispuolella on rannassa muutama huvila. Alue on hyvin voimakkaasti pensoittunutta. Tihentyvän pyryn takia en edes yrittänyt ottaa siellä valokuvia.

Helsingissä 10.1.1995

Markus Hiekkänen